

Innovációs
Kutató
Központ

KOOPERÁCIÓ ÉS VERSENY

Hálózatok az innovációs rendszerben
- Szakirodalmi áttekintés

A
Pénzügykutató Zrt. tagja.
H-1023
Budapest,
Felhévizi út
24.

Innovációs rendszerek
Szeged, 2012. november 29-30.

Áttekintés

Együttműködés az innovációs rendszerben,
folyamatban

Az együttműködés alapvető típusai

A kutatás-fejlesztési és innovációs hálózatok
számos aspektusa

Konklúzió

Az előadás részben az OTKA PD101410 kutatáson alapul.

Innovációs Rendszer és együttműködés

- A gyökerek
 - F. List (1841, a nemzeti intézmények szerepéről)
 - J. Schumpeter (1922, az innovációról)
 - R. Nelson és S. Winter (1982, evolucionista közgazdaságtan)
 - Ch. Freeman (1987, a japán innovációs rendszerről)...
- Az 'innovációs rendszer'

„... a magán- és a közszféra intézményeinek **hálózata**, amelyek tevékenysége és **kölcsönhatása** hozzájárul az új technológiák előállításához, importjához, módosításához és elterjedéséhez.” (Freeman, 1987)
- **Az innovációs teljesítmény tehát nagyrészt a rendszer szereplőinek együttműködésétől függ**

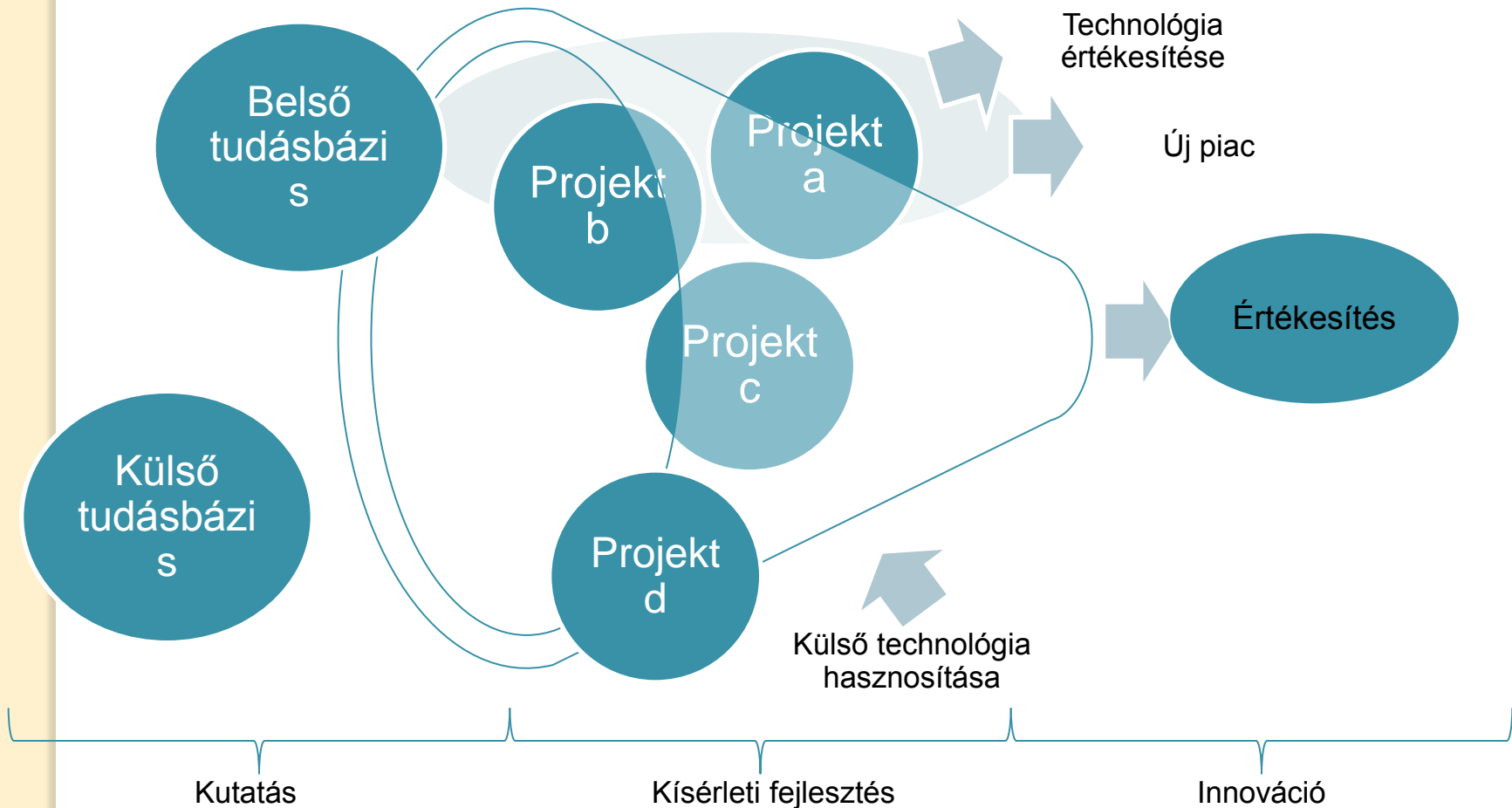
Az innovációs folyamat leírásának változása

A lineáristól a nyílt innovációs modellig

Az innovációs folyamat leírásának változásai

A lineáristól a nyílt innovációs modellig

Együttműködések szerepe

- *Az innováció forrásai nem kizárólag vállalatok belül találhatóak, hanem gyakran a vállalkozások, egyetemek, kutatóhelyek, szállítók és vevők közötti 'térben'.*
Powell et al. (1996), p. 118
- *A vállalkozások nem elszigetelten végeznek innovációt, hanem kiterjedt együttműködésben a környezetükkel.*
Fagerberg (2006), p. 20
- A közvetlen kapcsolatok pozitív hatása az innovációs eredményekre:
 - Tudás megosztása
 - Komplementaritás
 - Méretgazdaságosság
 - 'Spillover'

Együttműködések alapvető típusai

- Az együttműködések számos formában létezhetnek:

Forrás: Tidd, 2006, idézi OECD, 2008.

Piacok – Hálózatok - Hierarchiák

Mechanizmusok	Piacok	Hálózatok	Hierarchiák
Kommunikáció	Ár	Kapcsolatok	Rutinok
Normaalkotás	Szerződések	Kiegészítő erősségek	Foglalkoztatás
Probléma- megoldás	Jogi lépések	Kölcsönösség	Felügyelet, adminisztráció
Rugalmasság	Magas	Közepes	Alacsony
Elkötelezettség	Alacsony	Közepes/magas	Közepes/magas

Forrás: Powell, 2003, Thompson, 2003 alapján

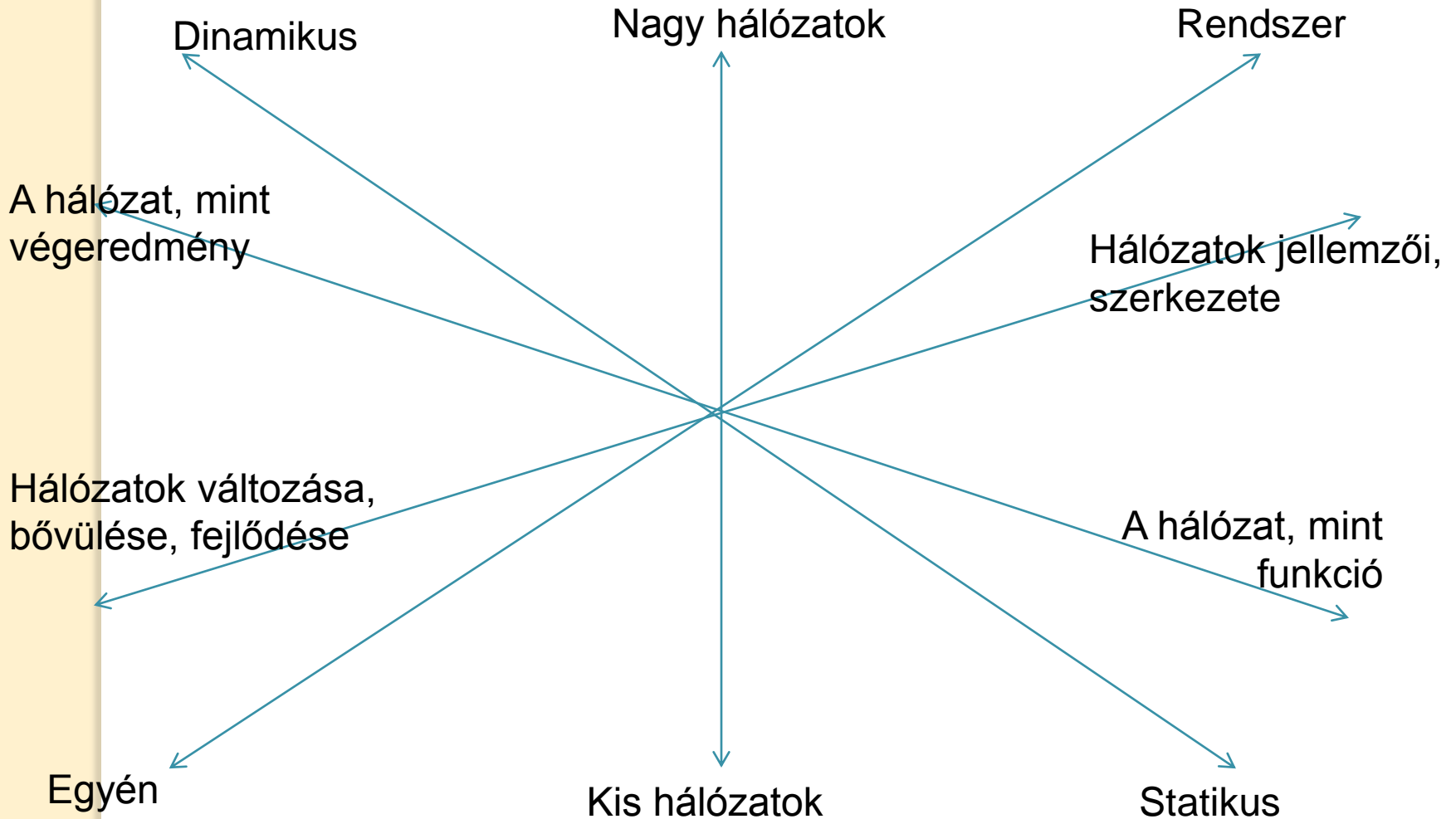
Kutatás-fejlesztési és Innovációs hálózatok

*Olyan erőforrások megosztásán alapuló, folyamatosan fejlődő egymásrautaltsági rendszer, amelynek eredménye **szisztematikus interakciók**, folyamatok és intézményesülés. Egy ilyen hálózatban a tevékenységek magukban foglalják az erőforrások előállítását, kombinálását, cseréjét, átalakítását, elsajátítását és felhasználását egy sor **formális és informális kapcsolat** keretében. (Tijssen, 1998.)*

*Két vagy több szervezet között létrejövő együttműködések, ahol a **partnerek megőrzik függetlenségüket**, de közösen végzik K+F tevékenységük egy részét. (Hagedoorn, 2002.)*

*A tudományos szereplők együttműködése a K+F eredmények hasznosításában részvevő üzleti szereplőkkel, amelynek célja az **új tudás interaktív előállítása és hasznosítása** révén stratégiai előnyök érvényesítése. (Kreis-Hoyer & Grünberg, 2002.)*

Hálózat kutatások

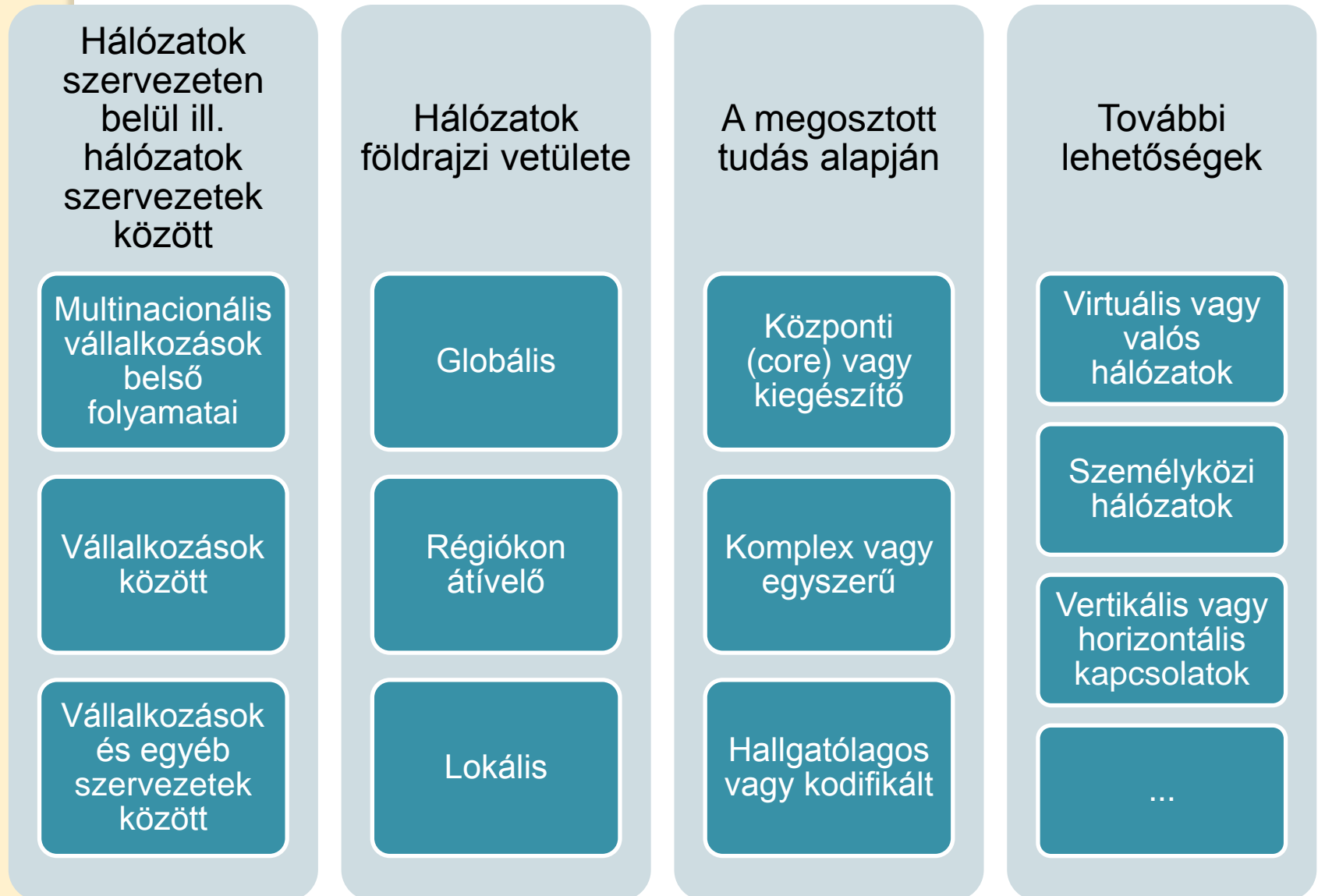

Hálózat kutatások

(folyt.)

KFI hálózatok csoportosítása

Magyar KFI hálózatokról

Vizsgálatuk leggyakrabban regionális-térségi összefüggésben jelenik meg

- Szerepük a regionális innovációs rendszerekben (pl. Dőry 2001, Csizmadia)
- Ipari parkok, regionális klaszterek (pl. Lengyel, Grosz)
- Térségi fejlődést támogató mechanizmus - diffúzió (pl. Letenyei 2000)

Ipar-egyetem kapcsolatok (pl. Inzelt, Varga, Gál)

Versenyképességet befolyásoló hatás (pl. Szabó, Hámori 2012)

Lokális hálózatok, globális vállalatok (pl. Kiss)

Hálózatok és vállalati teljesítmény (pl. Csonka 2011)

Hálózatok és klaszterek

Nem minden klaszter hálózat, viszont nem is minden hálózat klaszter ... de

Előnyök származnak a vállalkozások számára az élénk helyi kapcsolatokból

A sikeres hálózatok a klasztereken belül (is) szelektívek

A hálózatban elfoglalt hely és az innovációs teljesítmény között kapcsolat tapasztalható

A nem-lokális kapcsolatok sokszor még fontosabbak (kiegészítő) ⇒ 'kis világ' hálózatok

Kooperáció és verseny

Élesedő világgazdasági verseny és a növekvő külső függés látszólagos ellentmondása

Az innovatív, sikeres régiók/ágazatok mind sikeresek a hálózatosodás (együttműködés) területén is

A hálózatok működésének számos aspektusa még nem kellően ismert

A magyarországi alacsony vállalati KFI költségek miatt a kapcsolatépítés ritkán vezet KFI együttműködéshez, még ritkábban KFI hálózathoz

Eddigi hazai kormányzati programok (KKK, RET, GOP) nem értek el átütő sikert, a kialakult kapcsolatok fenntarthatósága bizonytalan

Belső struktúrák, jellemzők további vizsgálata hasznos lehet több területen is:

- Hálózatok alakítása, fejlődése
- Hálózatosodás gátjainak leküzdése
- Hatékony támogatási mechanizmusok kialakítása

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

Csonka.laszlo@penzugykutato.hu

A
Pénzügykutató Zrt. tagja.
H-1023
Budapest,
Felhévizi út
24.